

## Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca; ako je ta dan nedelja ali praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.



# MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

## Velja:

za celo leto s prilogo »Domači Prijatelj« 2 goldinarja. — Priloga izhaja 10. in 30. dan v mesecu.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.



Leto XVI.

V Celovcu, 20. oktobra 1897.

Štev. 29.

## Državni zbor.

(Izvirno poročilo iz Dunaja.)

Po tolikih burnih dnéh smo imeli dné 30. sept. vendar enkrat dostojno in mirno zborovanje. Zdelo se je, kakor da bi svinčeni krogeljci, ki sta si jih namenila v dvoboju grof Badeni in poslanec Wolf, razgnali preteče hudourje ter umirili razburjene duhove v zbornici. Wolf je bil v zbornici, pa ni jedne žal besede ni dal od sebe; tudi drugi Schönererijanci bili so krotki kakor jagnjeta. Dolgo pa tihota ni vladala.

### Razprava o nujnih predlogih.

Začetkom 4. seje si je predsednik dr. Kathrein izprosil dovoljenja, da povodom cesarjevega imendana dné 4. okt. najudanejša čestita Nj. Veličanstvu. Nato so prišli v razpravo nujni predlogi o denarnih podporah za tiste dežele, ki so bile letos prizadete po vremenskih neizodah. Nujnih predlogov se je doslej nakopičilo 65, do besede je prišlo v tej seji 23 zastopnikov oškodovanih pokrajin na Češkem in Moravskem, v Šleziji, na Solno-gradskem, na Zgornjem in Nižjem Avstrijskem in na Zgornjem Štajerskem. Liberalci in nacionali so pozabili na kričanje ter pristojno prosili kruha in denarja za svoje okraje in sicer za veliko milijonov več, kakor je določila vlada. Po načrtanem zakonu je namreč vlada posameznim deželam, občinam in posameznikom namenila skupne podpore 3 milijone 815 tisoč goldinarjev in kot brezobrestna posojila 1 milijon 550 tisoč goldinarjev. Podpore bodo razdelila državna oblastva, posojila pa po dogovoru z deželnimi odbori in občinskimi zastopi, ako dobijo posojila posamezni občani. Vse potrebne vloge so koleka in pristojbine proste. Nekako čudno je, da tudi posamezna ministerstva zahtevajo podpore v znesku 2 milijona 634 tisoč goldinarjev za popravo poškodovanih državnih poslopij in naprav. Skoraj vsi govorniki povdarjajo, da je od vlade nasvetovana podpora — osem milijonov goldinarjev — v primeru z velikansko škodo, ki jo trpijo dežele, prepričala ter predlagajo, da se svôta zviša na 20 do 50 milijonov!

V tej seji so izročili razni poslanci zopet 10 nujnih in 15 drugih samostojnih predlogov in stavili 20 vprašanj ali interpelacij na vlado.

Posl. Lambert Einspieler je ponovil svoj predlog, da se prenaredi dosedanji, Slovencem krivični volilni red za državni zbor v kmečkih občinah na Koroškem. (Glej „Mir“ št. 16. t. l.)

### Državni proračun.

V petej seji dné 1. t. m. je imel prvo besedo finančni minister Bilinski. Pol drugo uro je razlagal državni proračun za l. 1898., t. j., povedal je na drobno, koliko denarja bode naša država potrebovala za prihodnje leto in kako bode poravnala vse stroške. Človeka kar groza preletava, ko sliši, da gre na milijone in milijone goldinarjev za stroške in dohodke. Po ministrovem računu bode država potrebovala blizu 716 milijonov goldinarjev, dohodkov pa pričakuje blizu 720 milijonov goldinarjev, torej bi se prihranili koncem leta 1898. blizu 4 milijoni. In vendar je povdarjal finančni minister, da bode prihodnje leto v denarnem oziru kočljivo ali kritično. Zakaj? Na eni strani stopijo z novim letom v veljavo olajšave nekaterih davkov, ktere je prejšnji državni zbor postavno določil, na drugi strani pa se morajo pomnožiti stroški vsled postav, ki so jih sklenili prejšnji državni poslanci, a niso določili, odkod bode vlada jemala denar za pomnožene izdatke.

Tako n. pr. se bo z novim letom odpisalo 10 odstotkov od zemljiškega in hišnega davka, kar znaša okroglo 67 milijonov goldinarjev; od skupnega zemljiškega davka se ima razdeliti posameznim deželam 2.5 milijonov in vsled povodenj in vremenskih nesreč se bo odpisal zemljiški davek blizu za 5 milijonov. — Državni dohodki se zmanjšajo torej počez za 13 milijonov. — Stroški pa bodo narastli za okroglih 40 milijonov goldinarjev,

ki niso pokriti. Zvišale se bodo namreč plače: uradnikom za 12.5 mil., državnim slugom za 3.5 mil., duhovnikom za 1.8 mil.; finančnim stražnikom za 700 tisoč, uradniškim pisarjem (diurnistom) za 300 tisoč, doslužnim vojakom za 3.4 milijonov, vsled sodiščnih preosnov bo treba več za 5 do 6 milijonov in za državne podpore pri prometnih napravah okroglih 13 mil., vkup torej 40 milijonov goldinarjev novih izdatkov.

Finančni minister je dalje izjavil, da je volje odpraviti malo loterijo, koleke za časnike in kalendarje in državne mitnice (mute). Vse to so državni poslanci že več let sem zahtevali; naše ljudstvo bi posebno se veselilo, če nehajo državne mitnice, ker morajo ves ta davek skoraj samo le kmetje plačevati. Mala loterija pa je donasala na leto povprek 8 milijonov dohodka, za kolekovanje je rešila država vsako leto blizu poltretji milijon, ravno toliko denarjev je prejemale od svojih mitnic. Če pa prenehajo vsi ti dohodki, ki znašajo 13 milijonov na leto, in ker je za zvišanje zgoraj naštetih plač potrebnih 40 milijonov, mora vlada misliti na to, da pokrije vse potrebsčine, ki znašajo 53 milijonov goldinarjev, z novimi davki. V ta namen je nameraval finančni minister še bolj obdačiti pivo, žganje in sladkor — kar pa sme storiti le, če ogerska vlada v to dovoli. A nova pogodba z Ogrji je vsled kljubovanja nemških kričočev najmanj za eno leto splavala po vodi. Da se torej višji stroški za l. 1898. vsaj deloma pokrijejo, hoče finančna uprava vpeljati prevoznih ali prometnih davek na železnicah. Po tem davku bi se zvišali tarifi in sicer za prevaževanje blaga za 5, in pri osebnem prometu za 12 odstotkov, kar bi dalo 7½ milijonov. Ob enem hoče vlada zvišati davek od cukra (sladkorja) za 6 gld., t. j. od 13 na 19 gld., kar bi zneslo okroglih 15 milijonov goldinarjev dohodkov.

Kaj naj sodimo o nameravanih novih davkih? Vsak nov davek je plačevalcem zoper — to priznava tudi finančni minister. Ker pa se vendar obdačevanja ne moremo ogniti, naj bi se novi davki v primeroma višji meri nakladali onim, ki več premorejo in ki od svojih podvzetij uživajo več dobička, olajšalo naj bi se pa to novo davčno breme zlasti kmetom, malim obrtnikom in delavcem. Iz tega stališča smo odločno proti temu, da bi vnovič obdačilo navadno pivo, zlasti pa sladkor (cuker), ki ga dandanes neobhodno potrebuje vsaka družina. Po volji pa nam je napovedani prevoznih davek na železnicah, ki bode v prvi vrsti zadel velike fabrikante, fužinarje, sploh bogataše ali kapitaliste. Naše železnice donasajo primeroma državi le malo dobička in vendar potrosi ona za privatne železnice na milijone goldinarjev. Ali ni torej opravičena zahteva, naj se skrbi za to, da se po zvišanem prevoznem tarifu pomnožijo tudi državni dohodki? Sicer pa novim davkom ni toliko sile; kajti počakati moramo, da izvemo, koliko dohodkov bodo dajali novi osebni ali pridobinski davki, ki se bodo pobirali z novim letom. Morebiti bodo ti dohodki tako obilni, da odpadejo nasvetovani novi davki. In to bi bilo najboljšje!

Po govoru finančnega ministra je še 10 poslancev podpiralo nujne predloge, da se z izdatnimi podporami pomaga deželam in pokrajinam, ki so po povodnji in vremenskih neizodah poškodovane. Zbornica je soglasno pritrnila nujnosti vseh predlogov.

### Zopet ropot.

Koncem seje je bil zopet ropot. Jurij Schönerer zagrmil nad predsednikom, zakaj ministri ne odgovarjajo na toliko vprašanj in interpelacij. Dr. Kathrein kričača zavrne, da on kot predsednik po hišnem pravilniku nema oblasti, ministre na njih dolžnost opominjati. Sedaj pa so vsi Schönererjevi pristaši po koncu, vsa petorica kriči proti jurističnemu ministru grofu Gleispachu, zakaj ne izpusti iz zavora nemško-nacijonalnega urednika Hoferja. Ta velikonemški hujskač je namreč zaprt, ker je menda v nekem govoru žalil Nj. Veličanstvo presvitlega cesarja. Sodnijski minister naj bi ga torej takoj rešil preiskave in zavora,

česar pa grof Gleispach ni smel dovoliti. \*) Glejte taki so ti Schönererijanci. Zase zahtevajo pravico, postave prelomljati, in kaj žalega se jim ne sme storiti. Kedar se jim ne ustreže, kličejo po policiji in žandarmih; če pa vlada proti njim varuje postave, se pritožujejo o nasilstvu. — Wolf in Iro sta kričala proti grofu Gleispachu nečuvano psovko: „Dvakratni sodnijski morilec“. — V tem hrupu je predsednik sejo zaključil. Prusaškim kričačem raste zopet greben, radi bi prisilili vsakega ministra v dvoboj, a grof Gleispach je ostal miren ter hladne krvi zapustil zbornico. — Da se takemu nedostojnemu razdivjanju in razsajanju v zbornici pride v okom, zlasti pa da se zabranjujejo dvoboji med poslanci, predložili so posl. opat Treuinfels in tovariši nasvet, naj se izvoli parlamentarno častno sodišče, ktero naj bi se sestavilo za celo zasedanje iz poslancev. Sodišče bi imelo dvojno nalogo: razsojevati, ali je v določenem slučaju beseda ali izjava žaljiva ali ne in kako zadoščenje naj dobi žaljeni. Na vsak način bodi prepovedan dvoboj. Poslanec zgubi mandat in volilno pravico za tekočo dobo, ako se ne pokori in uda razsodbi častnega sodišča. Bog daj, da obvelja potrebnih predlog, ki se izroči posebnemu odseku v presojo.

## Dopisi prijateljev.

**Kronski darovi za velikovsko šolo.** Darovali so: dr. Jan. Amschl, župnik v Vetrinji, 2 kroni povodom obiskovanja „narodne šole“ v Velikovicu; beneficijant Ivan Krst. Trpin v Šmartnem pri Litiji 2 kroni. Svatje pri ženitovanju bratov Erath 18 kron. Nevesta Ivana Erath nabrano darilo svatov pri cerkvenih vratih 9 kron 30 beličev. Vesela družba, zbrana po shodu na Kočuhu pri Zablacanu na Trati, 15 kron; dr. Fr. Janežič, c. k. gimn. prof. veronauka v Celji, 4 krone; Ant. Kaplan, kaplan v Škocijanu, 4 krone; Mat. Wutti na Ločilu, namesto venca sorodnici Ani Koman, 4 krone. Skupaj 58 kron 30 beličev. Lepa hvala vsem darovalcem! Živel nasledniki!

**Iz Kazaz.** (Župnik Fr. Rup †.) Po dolgih letih dobili smo v Kazaze svojega župnika, a le za malo časa. Že bolehen prišel je iz Sel č. g. Rup za župnika k nam, vmetili so ga na njegovo mesto že na smrtni postelji. Dne 15. okt. rešila ga je smrt hude bolezni. Porodil se je pokojni g. župnik v Vetrinju dne 1. dec. 1843. l., bil v mašnika posvečen dne 25. jul. 1867. l. Pokojnik je imel jako spretno in poljudno peró. Mnogo je prestavljal in pisal za Mohorjevo družbo in rad je podpiral tudi naš list. Večna svetila mu luč!

**Iz Železne Kaple.** (Popravljen cerkev pri Devici Mariji v Trnji.) Ko se je leta 1896. v igredi v farni cerkvi popravilo in župnišče znotraj in zunaj prav dostojno prenovilo, smo bili prav veseli. Pa nekaj je nas še skrbelo, namreč romarska cerkev Dev. Marije v Trnji, ki je sicer predlanskem dobila (na sladkega Imena Marijinega dan) lep in velik zvon; letos pred velikonočjo se je iz zapuščine rajne Barbe Hribernice 6 soh na glavnem oltarju pozlatilo. — A zunaj? Zunaj je cerkev žalostno izgledala. Streha je bila vsa strohnela in zidovje umazano. Obilo truda in denarja je stalo, da smo streho zvoniku in cerkvi popravili. Sedaj je vse novo in streha je z rudečim karbolinjem dvakrat nabarvana. Karbolinjem smo kupili od dunajske tvrdeke Mih. Barthel X. Keplergasse 20. Zadostovalo je 300 kg. in stane 17 kr. kila, ker je tvrdeka dala 25% odpustka. Na zidovje nismo potrebovali apna, temveč patentno fasádno barvo od J. Pexiderja v Pragi, Kral. Vinograde, Palackyga ulice št. 299. Je prav izvrstna in pride boljši kup kot z apnom obeleti. Klubuje najslabjšemu vremenu. Cerkev izgleda krasno, in vsem farmanom je bilo videti veselje na obrazih, ko so tako lepo popravljeno cerkev videli. Je biser in okras našega kraja, in oko tujca z veseljem na njej počiva. Tudi romarjev je o Marijinih praznikih prišlo letos veliko.

**Iz Koprivne.** (Kje smo in kaj delamo.) Tudi tu v visoki puščavi prebiramo nekteri z veseljem „Mir“. In mislim sem; zakaj bi mi ves čas od drugih krajev brali, Dolenjci pa bi od nas ničesar ne hoteli slišati? To ne gre. Gospod urednik,

\*) Sedaj so Hoferja izpustili. Položiti pa je moral kavicje 5000 gld.

tudi od nas kaj natisnite, nič se ne bojimo „v cajtenge priti“! Dokler še nismo znani, najbolj kaže, da se o vremenu pomenimo. Pri nas se jesen ni držala „kolendra“. Že na Matevževu je bil jesenski mraz in slana, da smo bili vsi premrzli. Dva dni prej bila je strašna burja, okna je tresla, kakor bi na vsakem trije gorski možje noter lomili, da bi bilo vsakega tujca strah, čez 10 ur tako. Po tistem mrazu je nastala spet poletna toplota, a ni bilo dolgo, ker prvi teden oktobra smo imeli pravo zimsko podobo; sneg, mraz, burja. Danes je spet toplo. — Zdaj še od dela nekaj. Da je žetev v gorah bolj pozna, tako veste. Pri nas je delo vse na kupu. Avgusta smo seno sušili, še proti koncu; septembra pa je bila vsa žetev kmalu in proti koncu smo hiteli sejati ozimno rž v novinah (t. j. v požganem gozdu). Domača živina, ki je uhajala že iz planine in je noben plot ne drži, je po hajdah precej škode naredila. Pa če pozneje sečemo in rž in pšenico žanjemo, v drugem nismo nič bolj pozni ko v polji. Avgusta smo jedli prigodnjo „repico“, pa tudi že lepo okusno repo. Krompirja, ki ga zdaj oktobra zbiramo, je Bog dosti dal. Najdejo se čudno debeli, dva tehtata poldrugo kilo, takih, da jih petero toliko tehta, je pa več. Rži smo še tudi pridelali. Sadja ni. Samo nekje so dobili nekaj črešenj in drobnih hrušek. Če bi še hotel hvaliti, kaj še imamo, lahko rečem, da praproti je največ; pa pomanjkanj čutimo tudi dosti, postavim nevest se pogreša; dva že, pa še več bi se jih ženilo, ko bi dobili neveste. Tudi poslov, delavcev premalo hodi. Če bi želje veljale, želel bi si človek še karsibodi. V nedeljah pijemo vino, za malco morajo kmetje poslom pa špirit kupovati. V cerkvi sem nedavno pa slišal, da je špirit pravi škodljivec in morilec za dušo, um in telo. Kdo pa nam pomaga do poštene cene pijače? V „Miru“ nihče ne naznanja za nas kmete cenega vina. Naj bi kdo poročal, kako je letos na Štajerskem. — Še nekaj bi bil pozabil povedati. Gorjanci, mar ne verjamete da smo na prednjaki, ne zato ker imamo oči predi ali ker svoje naprej tiščimo, ali radi „naprej“ (od doma v taberno) hodimo ali ker ženske po zimi predejo in prediva napredejo ali kaj takega, kakor morda „bauerncajtenge“ mislijo, ampak, le poslušajte: Ali se ni čuditi, da ima v taki puščavi osem kmetov umetne mlatilnice, razun enega vsi na vodo. Tedaj mi ne držimo nazaj, ampak srčno gonimo kolesa „naprej“, če se ravno ne moremo po novih „koleseljih“ (bicikeljih) voziti. Pa znamo tudi „naprej“ spravljati, da nas še gospodi smejo veseli biti. Pri sv. Jakobu je eden čez tisoč dreves prodal Skubeju za 1200 gld. Tudi drugi spravljajo „naprej“. Liketič ima žago v najem tu, da kar „naprej“ reže. Grof bo, tako se govori, cesto naredil v Črno, da bo drugo leto les vozil. Tu pač eni „zad“ držijo, ker se bojijo, da bi grof, ko zvozi, stroškov za ohranjenje ceste na kmete ne zvalil. Eni, ki si dobička obetajo, pa „naprej“ tiščijo. Ne vemo kaj je boljše. Bom že poročal, koliko še pridemo naprej ali nazaj. Pa z Bogom!

(Cigani in njih družčina.) Skoraj bi pozabil poročati o tatu, ki je pri Mežnarju pri sv. Jakobu utrgal omarek in odnesel 130 gld. in dve uri. V naših gorah nismo vajeni o tatvinah slišati, se zato tudi tatov nismo nič bali. V ponedeljek — na pliberški sejm — večer so pri Mežnarju, kjer je gostilna, vrata odklenjena pustili, da bi iz sejma vračajoči se Štajerci po noči mogli noter. Pa prišel je cigan po denarje. Cigani so premeteni; na god sv. Ane so pili pri Mežnarju, ciganke pa so šle za gospodinjjo gledat, ko jim je menila. — Drugi dan, na Malo gospojnico zjutraj je prijazen sosed iz Solčave naznanil, da so prišli cigani čez vrh in da imajo denar. Bili so namreč dobre volje, pili in piti plačevali. V Lučah so nakupili blaga za 84 gld. Okradeni je s žandarmom Kovačem, ki je k sreči ravno prišel iz Kaplje preiskovat, napel za njimi in dobila sta je zvečer v kranjski Črni, 2 uri pred Kamnikom, 8 dobrih ur od tod pri krojaču plesoče v krogu dobrovoljcev, ki so se pustili ciganom z ukradenim denarjem napajati. Ukradeni uri so še imeli in 19 gld. — sevé vse pod obleko skrito. Krojač ni smel ciganu že pomerjene obleke delati; k sreči še blaga ni razrezal. 50 gld. so našli še pozneje v slamniku zašitih. Pa tudi dolg nabrušen nož je imel cigan kot orožje pri sebi. 4. oktobra je moral okradeni v Ljubljano pravit sodniku, kako in kaj in ali so cigani pravi, ki so mu jih predstavili. Dobil je vsaj plačano pot, 16 gld. Tudi trgovec, ki je tako lepo skupil, je bil poklican v Ljubljano. Seveda bo moral blago za tisti denar nazaj vzeti. Obravnava bo pozneje, do tja mora okradeni na svoj denar čakati.

**Iz Prevalj.** (Naši stari prijatelji.) „Kjer ‚hudi‘ sam ničesar ne opravi, tja pošlje staro babo“ — pravi pregovor, kateri, žal, ni posebno laskav za postarele ude nežnega spola. A jaz temu nisem kriv, — tudi se danes nisem namenil jih žaliti. Radi tega spremenim ta razžaljivi stavek in pra-

vim: Tam, kjer socijalni demokratje ničesar več ne opravijo s svojimi „osrečevalnimi“ nauki, začnejo čenče trositi, kakoršnih bi se sramovala najstarejša klepetulja. Pozor! Sedaj pride najnovjša „debela“ iz „lješanskega jarka (grabna)“. Neki rudeči „vse-veš“ in „vseznas“ je strašil neko žensko, ktera je s svojo rodbino vrl pristaš katoliško-delavskega društva, češ: „Sedaj pa ne bodo več smeli kaplani ‚pridigovati‘ pri Štokl-u“ (kjer ima kat.-delavsko društvo svoja zborovanja!) „en minister, ki se je strelil (?), je to prepovedal.“ — No gospod, — ki ste z ministri v tako prijateljski zvezi, blagovolite nam vendar naznaniti natanjko: Kdo je to rekel in kdaj? Dokler pa tega ne zamorete, ostanete to, kar sem rekel v začetku tega poročila. — Istotako si je nekaj „izmisli“ rudeči list: „Arbeiterwille“ v štev. 36. t. l. Najprej pripoveduje, da je pustil spraviti župan V. Pernikar delavca Wasserheurer-ja, ki se je klatil tukaj dva meseca brez dela okoli, a je med tem pridno deloval za rudečo stvar, — v Pliberk. To je tudi že „Mir“ poročal. Potem pa, kar je značilno, sklepa modrost rudečega lista: „Tako se obnaša ‚nemško-národní‘ župan proti nemškemu delavcu.“ Torej: „Ven z nemškim Miheljuom!“, keđar ga mednárodní socijalni demokratje ravno potrebujejo, — drugače pa ne poznajo ti gospodje niti „črno-rudeče-zlate“ niti „belo-modro-rudeče“ zastave — vse njihovo mišljenje splava v morju rudeče barve, — krvi — s katero hočejo izpolniti brezdnó današnjih stanovskih razlik. — In sedaj, prevaljski in lješanski delavci, poslušajte, kaj je še vtogotilo rudečkarje. Omenjeni list piše: „Še nekaj, kar dokazuje, da marsikteri nemški junak, kateri se, kakor pravi, proti farjem bojuje, pred njimi na trebuhu leži. Dné 22. avg. je bila v Farni vasi birma in v ta namen je prišel škof Kahn (kako lepo in dostojno govori o milostljivemu gospodu!) dné 21. iz Celovca. Kaj je storil naš „nemški“ župan? On je ude občinskega sveta pismeno povabil, naj oficijelno škofa sprejmejo, in v istini so se zbrali nekteri z županom, — tajnik seveda tudi ni smel manjkati, — črno, torej prav umestno, oblečeni na kolodvoru...“ itd. Bog nas obvari socijalno-demokratske omike! Tedaj najnavadnejši izraz omike in olike, pozdrav škofa, ki pride obiskat svoje podložne v duhovnem smislu, pozdrav moža, ki je kot knez in škof gotovo pozdrava vreden, je tem novodobnim „omikancem“, zastopnikom „prave olike“ — že trn v očéh. — Pri socijih se bodo brčkone pozdravljali v rdečih srajcah in „gati-jah“ s širokim klobukom na glavi. In sociji, katerih „nemštvo“ ni piškavega oreha vredno, si drznejó poučevati o dolžnostih pravega Nemca. Zapomnite si krščanski delavci vse te reči, da bode te mogli uvideti gnjilobo izgovora rudečih naših nasprotnikov, s katerim vam trosijo pesek v oči, namreč: „Vera je zasebna stvar!“ Vaša vera in vaša národnost bodo šli po vodi — keđar se bodo udali tej mednárodní — ali boljše breznárodní in brezverski družbi. Vam pa „Arbeiterwille“, in vam, „ministerski prijatelj“ iz Lješ klíčem veseli: „Na svidenje!“

**Iz Ziljske doline.** (Naše starine.) Naš čas imenuje se pogosto čas omike, prosvete in prostega mišljenja. Deloma se to tudi tajiti ne dá; toda kar zadene cerkveno umetnijo, našim prednikom vendar nismo kos. Žalibog, da se v ohranitev stariških umotvorov, kolikor jih še imamo v naših cerkvah, kaže tako malo okusa. Te vrste so namenjene v probujo vsemu ljudstvu in tudi našej preč. slovenskej duhovščini, da pazi na bisere naše ziljske doline in da naj skuša ohraniti vsaj to, kar še imamo. Izvanrednih prirodnih lepót naša dolina nima veliko, pač pa pomore vsakemu častilcu in ljubljencu umetnije do posebnega užitka. V tem oziru se noben popotnik ne bode kesal, če obiše našo dolino. Prvi užitek se mu nudi že v Sovčah blizu Podklostra, kjer stojita dva še prav dobro ohranjena gotična altarja. Drugi biser, so altarji v Čačah (postaja Čajna); dasiravno ne stari, so vendar umetniško delo, posebno slika sv. Antona. Kdor utegne in se mu posreči stopiti v kapelo čaškega gradú, čudil se bode lepoti in umetniškemu delu altarja in slike v njem, kakor sploh celej stavbi. Spet eno postajo dalje je vas Smerče, v kateri cerkvi se nahajajo slikarije ali fresko od umetniške roke Brandstätterja. Na presbiteriju te cerkve zunaj pa je prelepi Marhoferjev spomenik, kjer počivajo ostanki rodbine omenjene hiše, ktere stari posestniki so sloveli po svojem neomahljivem značaju, kot pivovarji in odlični Slovenci. Pol ure nad Smerčami stoji farna cerkev sv. Jurija v kateri razun stavbe kot take ni posebnih umetnostij; tembolj pa bo iznenadil obiskovalca ostanek gotičnega altarja v Črešnjah, dasiravno malo poškodovan in enkrat po nekem tirolskem mojstru — hvala Bogu — da le v eni podobi malo popravljen ali bolje rečeno — pokvarjen. Ta umotvor naj se na vsak način skuša ohraniti in skoz pravega umetnika popraviti; kar so tamošnji farani tudi zmožni in kakor sem slišal tudi volje.

Vsa čast takim faranom. Pol ure od Črešnjah je cerkev na Plesiščih, kjer se zopet vidi svežoslikarija sv. treh kraljev. Pol ure od tukaj proti jugozapadu stoji starodavna, lepa gotična cerkev sv. Štefana, v kateri se vidita najlepša stara umotvora v ziljskej dolini, namreč: obglavljanje sv. Barbare in relief-rezljanje: smrt sv. Štefana. Eno uro od tod proti jugu je vas Blače. Kdor je tam in je vnet za umetnijo, naj obiše cerkev sv. Marije v Grabnu in naj si ogleda tamošnje stare slike za glavni altarjem, kakor tudi ostanke nekdanjih gotičnih altarjev, kateri gredó žalibog svojemu propadu nasproti, ako jih ne bodo rešili tamošnji premožni posestniki-farani. — Naj ne pustijo priti tako daleč in naj odstranijo nedostojne, skoraj gnjusne cunje, s kterimi so podobe — oblečene. — V Blačah se dobi tudi marsikaj dobrega za telesne potrebe in ker je tam železniška postaja, vsak lahko izstopi in ustopi, ter se pelje v Goriče-Borlje, kjer so tudi imeli v podružnici sv. Ruperta jako lep gotičen altar, pa so ga pred nekimi leti — prodali in tako pripomogli, da je postala naša dolina za jedno lepoto ubožnejši. Ta altar, dasiravno nekoliko pokvarjen, bil je posebno zaradi jako majhnih, umetno rezanih reliefov visoke vrednosti; toda v Borljah so bili takrat vsi — „freisinnig“. Ako bi šlo tako naprej, se je pisal „Führer durch das Gailthal“ zastoj. Ptujce vabimo k nam, lepote pa prodajamo iz dežele ali vsaj iz naše doline. Za tujce bi potem ne ostalo druge lepote, kakor uravnanje Zile. Lepo cerkev in krasen altar imajo tudi na Brdu. Poseben kinč te cerkve pa so slikarije na steklo in fresko na oboku, ktere sledno pa je deloma malo pokvarjeno. —r.

**Iz Žabnic.** (Sv. Višarje. — Uravnava potoka. — Letina.) Na rožnensko nedeljo, dné 3. oktobra, sklenili smo letošnje romanje na sv. Višarje, ki je trajalo od 27. majnika, toraj 130 dni. Med tem, ko naša božja pot v prvi polovici tega časa ni bila preveč obiskovana, pričelo se je od sv. Jakoba naprej bolj živahno gibanje na gori ter so dohajali romarji in gospóda v prav obilnem številu. Posebno zadnjo, zahvalno nedeljo je privrelo pobožnih romarjev, kakor prejšnja leta še nikdar ne; bilo jih je gotovo 3 tisoč, 1400 jih je ta dan pristopilo k sv. zakramentom ter je imelo šest spovednikov v saboto in nedeljo dokaj opraviti. Pospeševalo je romanje lepo, zlasti zadnji teden res krasno vreme. Še le zadnji dan, ko smo že opravljali sklepno pobožnost, zavila se je gora v temne oblake in popoludne jel je rositi iz njih lahek dež in v terek zjutraj pokrival je goro doli do ravnine sneg. To leto jih je pristopilo k mizi Gospodovej 21 tisoč (lani 19.700); sv. maš je bilo darovanih 498, tedaj na dan poprek blizu 4. Duhovnih romarjev prišlo je 90; in tako smemo z letošnjim romanjem v vsakem oziru biti zadovoljni. Kako se bode v prihodnje razvijala naša božja pot, pokazala bode bodočnost, pa upamo, da bodo nove naprave, ki se nameravajo za sv. Višarje, romanje močno pospeševale. Prvič je gotovo, da se uravna že prihodnjo spomlad državni telefon, ki bo v zvezi s telegrafično postajo, ki se napravi na tukajšnji pošti. Tedaj bo vprihodnje mogoče iz daljnih krajev brzojavljati in govoriti na sv. Višarje in sprejemati od tod odgovor. To bo posebno za gospódo imenitno, ki pohaja na našo goro najbolj zaradi krasnega razgleda. Tudi je verjetno, da se zgradi v najbližnji bodočnosti električna železnica na goro, ker se za to napravo zanimajo merodajne osebe. Zaana krščanska tvrdka Siemens in Halske, ki je obhajala ravno zadnje dni 50 letnico svojega obstanka, dobila je dovoljenje, začeti v ta namen potrebne priprave. Da bi se pa svet pregledal in meril po inženirjih, o tem do zdaj še nič nismo slišali. Najbrž se bo to zgodilo prihodnjo spomlad. Govori se tudi in ugiba veliko, kod bode železnica napeljana, ali iz Žabnic ali iz Trbiža? Seveda je to za naš ubožen kraj življenjsko (vitalno) vprašanje. — Med tem, ko se pripravljajo za sv. Višarje tako imenitne naprave, napreduje uravnava Višarskega hudournika počasi, sicer pa vedno. Stalo bo to delo 36 tisoč gld. in želeti bi bilo, da se res ukroti nevarni potok, ki je že toliko škode napravil. Pripetila se je tudi pri uravnavi velika nesreča, ker je bil nek delavec v kamnolomu dné 20. sept. ubit. — Letina se pri nas ni posebno dobro obnesla. Sena je še za potrebo; turšice pa malo, ker je škodoval pomladanski mraz in deloma tudi toča. Krompirja je dosti, sadja prav nič; drugo žito pri nas nič ne šteje, ker ga je malo. Najbolj teži kmeta, da živina nima nobene cene, med tem ko je meso zmirom dosti drago.

**Iz Ljubljane.** (Prenos Kopitarjevih kostij.) Na Marksovem pokopališču na Dunaju je doslej počival slavni slovenski učenjak Jernej Kopitar. Sedaj so prenesli njegove zemeljske ostanke v Ljubljano in jih tam položili v domačo zemljo slovensko. Na Dunaju in v Ljubljani se je vršila ob tej priliki slavnost. Na Dunaju se je zbralo mnogo odlične gospode vseh stanov. Truplo je blagoslovil preč. g. drž. posl. Lamb. Einspieler.

Jako lepo je govoril o Kopitarju poleg drugih gospodov slavnostnih govornikov tudi dunajski župan Lueger. V Ljubljani se je dné 12. t. m. vršil sprevod ob mnogobrojni udeležbi ljudstva in zastopnikov od raznih strani. Nagrobni govor je govoril g. prof. Levec, govorili so tudi gg. župan Hribar, dr. M. Murko. Slavnost je pokazala, da Slovenci znajo častiti svoje zaslužne možé. Večni mir Kopitarjevi duši, večna slava njegovemu spominu!

## Politični pregled.

**Avstro-Ogerska.** Z Dunaja se poroča, da je slov. poslanec Fr. Suklje izstopil iz slovanske krščanske narodne zveze, ker ga niso volili v proračunski odsek. Ta korak dvornega svetovalca moramo kar najodločneje obsojati. Obžalovati moramo, da se v sedanjem negotovem, za nas odločilnem času na povsem nerazumljiv način ruši sloga, ki se je bila dosegla med slovenskimi poslanci. To ne more imeti dobrih posledic. — Isterški deželni zbor prihodnjič ne bo več zboroval v Poreču, marveč v Pulju. Tako poročajo listi. Laškim poslancem pa to nikakor ni po volji, in zato so štirje že odložili svoj mandat. — Češka gimnazija v Opavi (Slezija), katero je doslej vzdrževala „Matica školska“, se je podržavila. Zaradi tega je zopet krik med Nemci. — Državni poslanec Iro, poleg Schönerer-ja in Wolf-a najhujši kričač drž. zbora, je odložil svoj mandat. Snedel je bil častno besedo in zato ni mogel več ostati v zbornici. Nihče se ne joče za njim.

**Druge države.** Sv. oče so zaukazali, da se naj frančiškani, in sicer observanti, reformati, alkanarci in rekolekti zjedinijo v jeden red, ki se naj imenuje red minoritov ali manjših bratov. — Laški ministerski predsednik Rudini je izdal naredbo, da se naj s katoliškimi društvi ravno tako postopa, kakor z anarhističnimi. Tako daleč se more spozabiti le framazon, da verne katolike primerja s prekucni! — Nemški socijalni demokratje so imeli svoj letošnji občni zbor v Hamburgu. Sklenili so, da se hočejo odslej udeleževati tudi deželnozbornih volitev. — Ruski car in carica sta z ministrom Muravjevom odpotovala v Darmstadt na Nemško. — Ruska vlada je začela delati prekop ali kanal med Rivo in Krzonom, to je med vstočnim in črnim morjem; to bode jako velikansko delo! — Na Grškem so dobili novo ministerstvo, katero je sestavil Zaimis, dozda državnozborni predsednik. Pravosodni minister je postal katoličan Toman; to je prvi slučaj, da je katoličan minister na Grškem.

## Novičar.

**Na Koroškem.** (Pomagalo je!) V predzadnji številki smo naznanili, da je c. kr. okr. šolski svet v Velikovu razpisal službo učitelja na Suhu, ne da bi zahteval znanje slovenščine. Naš opomin je imel uspeh, zakaj z odlokom od dné 3. okt., št. 1411, je okr. šolski svet prvemu razpisu dostavil, da mora prosilec za ono mesto znati tudi slovensko.

— (Slovenski odvetnik v Celovcu.) Svoje čitatelje in vse slovenske rojake opozarjamo na naznanilo na drugem mestu, da slovenski odvetnik, naš koroški rojak, g. dr. Alojzij Kraut otvori v Celovcu (na Benediktinskem trgu št. 4., v stari hiši družbe sv. Mohorja) svojo odvetniško pisarno. Kar najtopeje priporočamo imenovanega gospoda vsem svojim somišljenikom, da se v pravnih zadevah obračajo do njega. Zlasti veljaj to vsem koroškim slovenskim posojilnicam. Mnogokrat se je izrekla želja po slovenskem odvetniku na Koroškem. Sedaj, ko se je želja izpolnila, stej si vsak narodnjak v dolžnost, se v potrebi obračati do njega. Svoji k svojim!

— (Nemški šulverein), ki le preži na slovansko deco ter jo ponemčuje, vedno bolj in bolj hira. Na občnem zboru dné 3. oktobra je blagajnik izjavil, da ima društvo letos že 24.000 gld. manj dohodkov, ko prejšnje leto. Le tako krepko navzdol!

— (Osebne novice.) Nastavljeni so kot učitelji gg.: J. Zuschin v Prevaljah, O. Bernold v Mariji na Zili, A. Ibonig v Št. Ilju. Prestavljeni so gg. učitelji: K. Hribernig iz Št. Primoža v Hodiše, J. Grünwalder iz Hodiš v Št. Primož, M. Kogelnik iz Švabeka v Krejance, učiteljica A. Francisci iz Štebnja ob Zilji v Žel. Kapljo. V Štebenj pride za učiteljico G. Furlan.

— (Orglarska šola.) Dné 8. novembra otvori se v Celovcu orglarska šola, v kateri se bodo vežbali sposobni učenci, za službo organista ali dirigenta; če pogledamo po koroški deželi organiste, moramo pritrditi, da cerkveno petje ravno zategadelj peša, ker nimamo dobro izvežbanih organistov; nova šola hoče pripomagati, da dobimo boljših organistov. Opozarjamo zato na oglas na drugem mestu. Naj se le oglašajo učenci, ki mislijo, da imajo posluš in da bodo napredovali v glasbi. Cecilijansko društvo je skrbelo za to, da učence vežbanje kolikor mogoče malo stane.

\* Doslej enorazredna šola v Slov. Šmihelu postane dvorazredna. — K smrti na vislicah je obsodilo celovško porotno sodišče 46 letnega J. Stalekarja iz Šmartna pri Slov. Gradcu, zaradi umora. — Pogorela je vas Kamering na Zgornjem Koroškem. Samo cerkev, šola in župnišče so rešili.

**Na Kranjskem.** Slovenski dnevnik „Slovenec“ je dovršil dné 14. t. m. 25. leto odkar izhaja. Izšel je tem povodom v slavnostni obliki. V dolgih letih in v mnogokrat hudih razmerah se je vedno potegoval za blagor národa slovenskega po geslu: „Vse za vero, dom in cesarja.“ Listu čestitamo in kličemo: Še na mnoga leta! — Jugoslovanska socijaldemokratska stranka ima svoj drugi strankarski shod v Ljubljani dné 25. (!), 26. in 27. dec. t. l. — V Črnomlju je umrl vpokojeni dekan J. Stariha, star 84 let. — Dopolnilna volitev v dež. zbor mesto rajnih poslancev Lavrenčiča in Krsnika se vrši dné 16. novembra. — V Trnovem so pogoreli veliki Kancovi hlevi. Škode je 20 tisoč goldinarjev.

**Na Štajerskem.** Umrl je č. g. dr. Iv. Lipold, župnik v Št. Petru pod Sv. gorami, star 54 let. Nekaj časa je bil tudi deželni poslanec. N. p. v m.! — Mariborska vinorejska šola obhaja dné 24. t. m. 25 letnico svojega obstanka. — „Sl. Gosp.“ piše: „V slovenski trg Braslovce je deželni šolski svet poslal pomožno učiteljico, ktera nima nobene skušnje in niti ne zna slovenski. Ali so morebiti naše šole preskrbovališča zagriženih nemških »frajlic« in ne učilišča mladine? Državni poslanci, kje ste?“ Je tudi na Koroškem takó!

**Na Primorskem.** Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici prične poslovati dné 1. nov. — Tržaško namestništvo je razpustilo občno delavsko izobraževalno pravovarstveno društvo, ki je bilo mokraško. — Vsléd preobilo povžitega grozdja sta umrla v Gorici neki 11 letni deček in 53 letni trgovec Kavš. — V Červinjanu je umrl 74 letni kaplan č. g. Lenart Berini. Bil je 39 let v Červinjanu. — Kakor poroča „Edinost“, je bil kmet Ivan Zovič-Grgica, v okraju pazinskem, dolžan neki lahonski pijavki znesek 9 gld. 7 kr. Oderuh je toliko časa tožaril in navijal ubogega kmeta, da je dolg narasel na 90 gld. 3 kr. In takih slučajev je na stotine v Istri. Tako slovenski pari izsesavajo kri, v zahvalo pa jo še zasmehujejo. — Za „Šolski dom“ v Gorici se je doslej nabralo 2044 gld.

**Po drugih deželah.** Našega rojaka gimn. profesorja na Dunaju, dr. Ant. Primožiča, je poklical naučni minister v službovanje k naučnemu ministerstvu. — V Pragi je začel izhajati češki demokratični dnevnik. Tako se socijalizem ojačuje prav povsod. — „Matica Hrvatska“ v Zagrebu šteje letos 11.500 udov in podá svojim udom po 10 knjig. — Po mnogih krajih je že nastal hud mraz, ki je pokončal marsiktero življenje. Iz Reke se poroča, da je dvanajst delavcev, vračajočih se iz gozda pri vasi Glane, mraz tako prevzel, da so se nezavestni zgrudili na tla. Prišla je sicer pomoč, pa samo enega so mogli rešiti, drugi so zmrznili. — Avstrijska vlada je izdala za Kreto nič manj nego 3 milijone goldinarjev. In zakaj? Zato ker se evropske vlasti nikakor ne morejo zjediniti, da bi pognale v Azijo bolno Turčijo. Ako pa desetletja dolgo prosijo Slovenci v Trstu, Gorici itd. slovenskih šol, nimajo zato niti beliča!

## Razpošiljanje knjig družbe sv. Mohorja.

Letošnje knjige družbe sv. Mohorja so se začele razpošiljati dné 18. oktobra. Škofije in kraji jih dobijo po tej vrsti: Razni kraji, poreška, senjska, zagrebška, somboteljska, sekovska, krška škofija, Amerika in Afrika, lavantinska, ljubljanska, goriška, tržaška škofija. Vse častite gospode poverjenike, ki dobivajo knjige po železnici, prijazno prosimo, naj takoj po sprejemu naznanila („avisó“) pošljejo po knjige na dotično železniško postajo, da ne bode mnogih nepotrebnih reklamacij in pisarij. — One čast. g. poverjenike, ki prejemale knjige v tiskarni družbe sv. Mohorja, nujno prosimo, naj blagovolijo takoj poslati po knjige, da zavoji prej ko mogoče pridejo s pota. **Odbor.**

## Poslano.

Časnik „Kärntner Wochenblatt“ od dné 9. avg. in 6. sept. t. l. napada v dopisu „Aus Förolach“ mojo osebo zaradi pomanjkljivosti cerkvenih orgel v Borolah, ktere sem meseca marca t. l. popraviljal. Ker dopisnik „K. W.“ v zadnjem njegovem poročilu pravi, „da se mora konec »Mir«-ovega dopisa z dné 30. avgusta t. l. meni na ljubo“ malo osvetliti, štejem si tudi jaz v dolžnost, pečati se nekoliko z resnicoljubjem in taktiko poročevalca iz Borolj in „njemu na ljubo“ dati odsoj njegove osvetljave, dasiravno vsak trezno misleči človek, posebno če naše razmere pozná, takoj vé, kaj namerava poročevalec „K. W.“ s svojim pisarenjem doseči.

V prvem dopisu trdi „prebrisani“ poročevalec „K. W.“, da sem dobil za popravo orgel 312 gld.

To ni res. Sprejel sem za popravo 280 goldinarjev, za kateri znesek sem se s celim občinskim odborom pogodil in mislim, da je bil tudi poročevalec „K. W.“ zraven. Zakaj se ni oglašil tam? In če zraven ni bil, bi bila njegova dolžnost, stvar od začetka do konca zasledovati in resnico pisati. Ni tudi nemogoče, da sta si poročevalec „K. W.“ in tisti gospod, kateri mi je pred pogodbo prigovarjal: „nur fest rechnen“ precej podobna! — Med popraviljanjem pogodili smo se še za nektera dela pri orglah, vsled tega se pa znesek ni nič povišal, ker sprejel sem za te poprave samo hrano. Imenovani dopis omenja tudi, da so orgle nove stale 400 gld. Kaj je hotel s tem povedati, se lahko ugane. — Orgle so prvo delo mojega rajnega očeta, samouka v tej stroki. Zakaj to omenjam, vé, kdor orgle kot instrument sploh pozna; a poročevalec iz Borolj jih nikoli ni poznal! Jaz ga vprašam: Kolikokrat toliko plačila pa imajo dandanes obrtniki, delavci in dninarji v primeri k temu, kar so imeli pred 50. leti? Koliko so imeli n. pr. gosp. učitelji — rečimo slabše vrste — pred 50. leti in koliko imajo danes dohodkov ali plačila? In v tistem času so se tudi orgle napravile. In nisem jih li hotel kupiti in v Borlje nove orgle napraviti?

V drugem svojem članku od dné 6. sept. t. l. omenja poročevalec „K. W.“: „wurden nicht ein Gehilfe und ein Junge zur abermaligen Ausbesserung des Blasebalges nach Förolach geschickt?“ To je res; toda kdo je zakrivil to, če tudi le malenkostno reč? Ker je cerkev v Borljah majhna, napraviti sem bil primoran mehove na oboku. Zato morala se je izbiti v pročelju cerkve luknja precejšnje velikosti. Moja terjatev, naj se luknja, kar je je odveč, zazida, da se obvaruje obok in meh dežja, vslišala se je še le takrat, ko je bilo že prepozno (in še takrat le od moža, kateri ni občinski odbornik, od kterega imajo pa Borlje že mnogo koristnih naprav). Mehovi pa so bili skoz dva tedna izpostavljeni vetru, solcu in — dežju.

Vprašam: Ali naj bi jaz bil zazidal nepotrebno luknjo? Ali mar solnce veter in dež lesu ne škodujeta? Ali hočete, da Vam to vse dokažem? Kje je bil takrat poročevalec „K. W.“? In kaj se je vkljub vsem tem nezgodam na mehu zgodilo? Dva sklada sta poknila na zajemalniku, to je bilo vse in to sem tudi popravil. — Da me zakotni dopisuni kot poslanca Slovencev in kot obrtnikadavkoplačevalca napadajo in obirajo javno po svojih listih zaradi pregeh in malomarnosti drugih ljudi, le vnovič kaže te ljudi v pravi luči. To si šteje pač tisti nemški — ali Borolski — „Freisinn“ v svojo čast. Jaz pa trdim, da je prouzročil ta čin, samo „zadušeni Vezuv“ in da je nekaka burja zaradi burje. — Za danes toliko!

Franc Grafenauer,  
stavbar orgel in deželni poslanec.

## Orglarska šola v Celovcu.

Dné 11. t. m. je sklenil odbor cecilijanskega društva, da se dné 8. novembra t. l. otvori v Celovcu orglarska šola ki bo obsegala dva oddelka. V prvi oddelek se sprejemajo učenci, ki so dovršili ljudsko šolo in so sposobni za pouk v glasbi, v drugi oddelek pa vsi, ki znajo že toliko na glasoviru igrati, da brez težave ložje preludije koj iz not igrajo, in tudi organisti, ki so že v službi, pa še potrebujejo daljnega vežbanja. Poučevalo se bo: 1. v liturgiji, kolikor dirigenta tiče, 2. v zgodovini cerkvene glasbe, 3. v glasoviranju in orglanju, 4. v nauku o harmoniji — in sicer, da se nauči učenec sam preludirati in mudulirati, 5. v koralnem in figuralnem petju, 6. kako se v petju podučuje. Podučevalo se bo brezplačno; za hrano in stanovanje pa morajo učenci sami skrbeti, vendar bode kolikor mogoče, posebno uboge učence, tudi cecilijansko društvo podpiralo. Za instrumente (glasovir — harmonika) skrbelo bode cecilijansko društvo. Visokočastiti gospodje farni predstojniki naj blagovolijo učence, ki se jim sposobni zdijo za pouk v glasbi, na ta šolo opozoriti in ovo podjetje podpirati. Učenci, ki se hočejo udeležiti tega pouka, naj se oglašijo do 31. oktobra, in sicer pri načelniku cecilijanskega društva.

Karol Etsler,  
načelnik cecilijanskega društva.



— Podružnica sv. Cirila in Metoda za Št. Kancijan in okolice napravi v nedeljo dné 24. oktobra ob 1/2 4. uri popoldne pri Majarju v Št. Kancijanu svoj letni občni zbor z običajnim vspeedom in prosto zabavo. — K prav obilni udeležbi vabi ude in rojake **načelnistvo.**

— Katoliško delavsko društvo za Prevalje in okolice ima v nedeljo dné 24. oktobra ob 3. uri popoldne pri Štöcklu v Farni vasi svoje glavno letno zborovanje z običajnim vspeedom in poročili. Zbora se smejo udeležiti udje in od udov vpeljani gostje ter prijatelji društva. Slovenski delavci in udje pridite vsi, da se na shodu na novo navdušite za sveto našo stvar. **Odbor.**

— Podružnica sv. Cirila in Metoda v Medgorjah napravi v nedeljo dne 7. novembra 1897, ob 4. uri popoldne letošnji občni zbor pri Martinu v Habru (Medgorje). Govorilo se bode o šolskih potrebah Slovencev, nastopilo bo več govornikov; potem pa je poštna domača zabava s slovenskim petjem. Rojaki, Slovenci, pridite v prav obilnem številu!  
*Odbor.*

**Slovenci, zahtevajte povsod ter rabite samo vžigalice in svinčnike družbe sv. Cirila in Metoda!**

V Celovcu dobijo se vžigalice in svinčniki „družbe sv. Cirila in Metoda“ v trafiki gospé Izop, kosarske ulice številka 7.

**Za pogorelce na Bistrici na Zili.**

G. dr. Val. Janežič v Celovcu 5 gld., komendantor in župnik Mat. Šervclj 2 gld., prof. Jos. Apih 1 gld.

**Naznanila.**

**Važno**

za čevljarje, sedlarje, jermenarje, in šivilje: najboljše in najcenejše šivalne stroje vsake vrste, posamezne dele teh strojev in igle vsake vrste kakor tudi železne blagajnice, varne proti ognju in tatovom, prodaja podpisani in stroje tudi po ceni popravlja v svoji delavnici. Tovarniške cene.

Tudi priporoča najnovejša pnevmatična kolesa (bicikeljne) v raznih velikostih in po najnižjih cenah.



**Matija Planko**

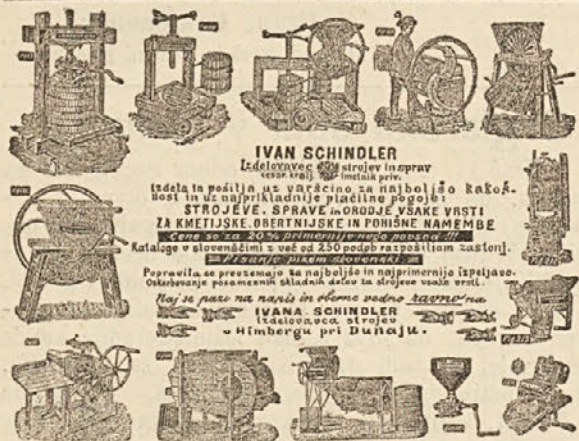
v Celovcu, Burggasse št. 12.

**C. in k. dvorna tovarna za orglje bratov Rieger**

v Krnovem (Jägerndorf) avstr. Šlezija, podružnica v Budimpešti VII., Garay-utca št. 48 v lastni hiši. Dobro cerkvene orglje po ceni z zelo ugodnimi pogoji. Ceniki zastoj.

**Ječmen**

kupuje in plačuje po najvišjih cenah tovarna za sladno in figovo kavo C. Wenger v Celovcu, št. Rupertska cesta.



**IVAN SCHINDLER**

Izdelata pošilja vs varščino za najboljšo kakovost. Posl. in us. najprikladnije pialine pogoji. STROJEVE, SPRAVE in ORODJE VSAKE VRSTE ZA KMETIJSKE OBERTNIJSKE IN POHONNE NAMEMBE. Kataloge v slovenskimi in vsaki 250 posel. razpisalnim zastoj. Popravila se presenajo za najboljšo in najprimernejšo izpajavo. Oskrbovanje posameznih ali celih delov in strojev vsake vrste. **IVANA SCHINDLER** izdelovalca strojev v Humbergu pri Dunaju.

I. Schindler, Dunaj III., Erdbergstrasse 12.

**Garantirano pristni gorenjski brinjevec**

je dobiti v vsaki meri in vsak čas pri Antonu Jamarju, kuharju brinjevca in posestniku na Bledu (Veldes) na Kranjskem. — Cena in vzorec zastoj na zahtevanje.

**Naprodaj je kmetijsko posestvo**

s 75 oralov v Selovcu, občine št. Janž pri Spodnjem Dravbergu. Več pové Jožef Gruber p. d. Pele v št. Janžu.

*Kdo pije*  
**Kathreiner**  
*Kneippovo sladno kavo?*  
**Vsak**  
 kdor ljubi okusno kavo, hoče zdrav ostati in si kaj prihraniti

**Dr. Alojzij Kraut,**

odvetnik v Celovcu,

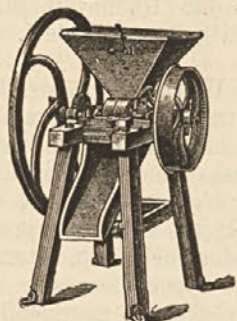
naznanja vsem svojim rojakom

**otvoritev svoje pisarne z dném 1. novembrom t. l.**

v stari Mohorjevi hiši na benediktinskem trgu št. 4., v pritličji, prve duri na levo.

Stanuje na beljaški cesti št. 56 d, kamor se je do otvorjenja pisarne za potrebna pojasnila obračati.

**Najnovejši stroji za prirejanje krme.**



Rezalnica za rezanico in krmo; rezalnico za repo in krompir (repico); mlini za robkanje in mečkanje; parnice za živinsko krmo, premakljive kotlaste štedilne peči z emailiranimi in neemailiranimi vložnimi kotli, stoječe ali premakljive, za kuhanje in parenje živinske krme, repice za mnoge gospodarske namene itd., nadalje:

== robkalnice za koruzo, == čistilnice za žito, == čistilne stroje trijerje, == stiskalnice za seno in slamo, na ročno gonjo, stoječe ali na kolesih, izdeluje v priznani izvrstni sestavi

**PH. MAYFARTH in sodruž.**

C. kr. izklj. priv. tovarna za kmetijske stroje, livarna in fužina na par, na Dunaju II. Taborstrasse 76.

Odklikovana z čez 390 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami.

Ilustrovani ceniki in mnoga priznalna pisma zastoj. — Zastopniki in prekupci se sprejmejo.

Pivovarna kneza Adolf Jožef Schwarzenberg v Protivinu (Česko) priporoča

izvozno pivo in ležak.

Je v zalogi in toči se v restavraciji „Kokl“

„k prvemu kraju“

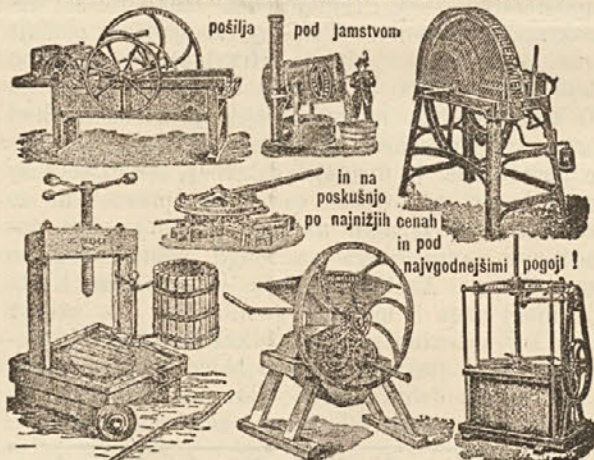
kolodvorske ulice št. 7. v Celovcu.

Skrbi se tudi za izvrstno kuhinjo, dobra vina in točno postrežbo.

Spoštovanjem

R. Kokl.

**VSI STROJI ZA POLJEDELSTVO!**



Lito železo, surovo ali prirejeno, za vsakovrstne stroje. Bogalo ilustrovani 192 strani obojni ceniki v slovenskem in nemškem jeziku na zahtevanje takoj zastoj.

**IG. HELLER, DUNAJ**

PRATERSTRASSE 24

Preprodajalci se iščeja

**JANEZ KUŠEJ,**

slovenski svečar v Železni Kapli, ponuja svoje sveče iz pristnega voska po 2 gld. 40 kr. kilo. Tudi druge reči, kakor slaščice itd., ima vselej v zalogi.

Slovenci! Svoji k svojim!

**Jakob Petschounik,**

usnjarski trgovec

v Celovcu, na novem trgu št. 4 med gostilno „pri Kleeblatt-u“ in Kopperjevo prodajalnico.

Kdor hoče dobro, trdno in zoper mokroto stanovitno usnje, naj se obrne k meni, kjer mu bodem povsem s svojo veliko zalogo vsakovrstnega najboljšega usnja, kakor tudi pravo rusko irhovino po najnižji ceni postregel. — Prodajam tudi vsakovrstno čevljarstvo orodje. — Izdelujem in prodajam najizvrstnejšo mast za črevlje. — Kupujem vsakovrstne živinske kože za stroj po najnižji ceni.

Slavno občinstvo uljudno vabim na vsakojaki poskus, da se prepriča o kakovosti robe.

**Julij Ivanetič,**

trgovec s tržaškim blagom v Celovcu

„pri angelju“, št. Vidsko predmestje, priporoča svojo veliko zalogo špecerijskega, kolonijalnega in materijalnega blaga, po najnižjih cenah, zagotavlja pošteno in vestno postrežbo.

**Pijančljivost**

se dá ozdraviti z **antibetinom**,\* kakor se je že mnogokrat s sijajnim uspehom pokazalo. Mnogoštevilna zahvalna pisma ozdravljenih se na željo brezplačno na ogled pošljejo. — Ker zdravilo nema nobenega okusa, zamore se pijancu dajati tudi brez njegove vednosti. — Ena skatlja velja 2 gld. 20 kr. Dvojna skatlja za bolj zastarane bolezni 4 gld. 40 kr. Ako se denar naprej pošlje, dobi naročnik zdravilo brez stroškov na pošti. Naslov prodajalca: Adler-Apotheke, Lugos, Banat Nr. 721.

\* Ime zavarovano.

Velika zaloga kovanih železnih cevij za vodovode po tovarniških cenah pri **Konradu Proschu v Celovcu,** tovarna za kmetijske stroje.

Nedavno odklikovano na higijenski razstavi v Londonu s prvím darilom, z zlato kolajno.

Med vsemi dosedaj naznanjenimi sredstvi proti skrnini, trganju po udih, čutniški bolezni v zobeh in glavobolu se od prvih zdravniških veljakov kot najboljši pripomoček priporoča

**„MIRAKULIN“**

ki gotovo pomaga in je najboljšo zdravilo proti tem boleznim. Cena jedni steklenici je 1 gld., po pošti poštnine prosto 1 gld. 20 kr. — Dobiva se v lekarni

**Löwenapotheke,**

Baruch Gyula, Miskolcz št. 188 na Ogerskem.



Vaše blagorodje! Pošljite mi takoj dve steklenici Vašega izvrstnega zdravila, kterega ne morem pogrešati. Spoštovanjem Chalzel N. Budimpešta, 24. maja 1896.

Ker se mi je Vaš „Mirakulin“ dobro prilregel, pošljite mi takoj dve steklenici. Spoštovanjem Fani Tuč v Geviču, 8. junija 1896.

Pošljite mi še eno steklenico „Mirakulina“, ker mi pomaga za protin v nogah. Ter. Jahoda v Pragi, 16. jun. 1896.

Pristno le z zgornjo znamko.